

VAS MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

Iktatószám: VA/HF-HO/69-3/2021.
Ügyintéző: dr. Horváth Ervin
Telefon: 94/517-112

Emlékeztető

a Szombathely Megyei Jogú Város Jegyzőjénél, mint elsőfokú önkormányzati adóhatóságnál, a hatóság döntéseinek jogszerűsége tárgyában lefolytatott célellenőrzésről

1.1. A hatósági ellenőrzési jogkör jogalapját meghatározó ágazati jogszabály

Az adóigazgatási rendtartásról szóló 2017. évi CLI. törvény 24. § a) pontja

1.2. A hatósági ellenőrzés tárgya, célja, ellenőrizendő időszak

Tárgya: Az önkormányzati adóhatóság által hozott határozatok jogszerűségének ellenőrzése

Célja: A hatósági ellenőrzés célja annak feltárása, hogy az elsőfokú önkormányzati adóhatóság jogszerű döntéseket hoz-e.

Az ellenőrzés hatóköre: város esetében legalább 100 határozatot kell ellenőrizni.

Ellenőrizendő időszak: Az ellenőrzéseket 2021. január 1. és 2021. december 31. között kell lefolytatni, a 2020. január 1-je és az ellenőrzés időpontja közt kiadott határozatok vizsgálatával.

1.3. A hatósági ellenőrzés típusa, eszköze

Típusa: célellenőrzés

Eszköze: helyszíni ellenőrzés

1.4. Az ellenőrzés időpontja: 2021. október 14.

1.5. A hatósági ellenőrzés során kiemelt szempontok

Az önkormányzati adóhatóság adóigazgatási eljárása tekintetében vizsgálni kell, hogy az önkormányzati adóhatóság határozatai

a) jogszerű döntést tartalmaznak-e, valamint

b) megfelelnek-e a határozatokra irányadó formai és tartalmi követelményeknek.

1.6. Az ellenőrzés megállapítása

A Vas Megyei Kormányhivatal az elsőfokú adóhatóságnál száz határozatot ellenőrzött. Ebből 25 gépjárműadóval kapcsolatos adófizetési kötelezettséget megállapító, illetve megszüntető határozat, 25 építményadóval kapcsolatos adófizetési kötelezettséget megszüntető határozat, 10 túlfizetés visszautalásával, 15 fizetési könnyítéssel, 7 adó- és értékbizonyítvánnyal, 7 letiltással, 3 végrehajtási költség megfizetésére kötelezéssel, 8 túlfizetés elszámolása más adótartozásra kapcsolatos döntés volt.

A döntések sablonosak, formanyomtatvány-szerűek voltak. Hasonló tárgyú ügyben azonos indokolási elemeket építettek be. Azonban ez a sablonosság nem abból fakadt, hogy amint azt a megyében megelőzően végzett 9 célellenőrzésnél tapasztaltuk, a központ által készített formanyomtatványokat alkalmazták, hanem azokat saját maguk alkották meg, természetesen a központi előírások ismeretében.

Ebből pedig jelen esetben az következett, hogy kevesebb hibát észleltünk a döntések vizsgálatánál, mint amit a megelőző kilenc esetben tapasztaltunk

Hibás gyakorlatként észrevételezzük a következőket.

1.) Az adóigazgatási rendtartásról szóló 2017. CLII. törvény (a továbbiakban: Air.) 72. § első két mondata szerint: az adóhatóság az adóügy érdemében határozattal dönt és az adóügy érdeméhez tartozik minden, az adókötelezettséget érintő, az adózó, az adó megfizetésére kötelezett személy jogát, kötelezettségét megállapító döntés. Ehhez képest, valamennyi adófizetési kötelezettséget megállapító döntés rendelkező része azt a szófordulatot tartalmazza, hogy az adóhatóság az adófizetést összességében „előírja”. Álláspontunk szerint, azonban a jogszabály terminológiáját kell használni és az adózó, az adó megfizetésére kötelezett személy kötelezettségét kell megállapítani, egy a - jogi megközelítés helyett - közgazdasági megközelítést tükröző „előírom” szóhasználat helyett.

2.) Ugyanez a helyzet akkor is, amikor az adóhatóság a fizetési kedvezmények közül, az adómérséklés egyik esetéről, az adóelengedésről rendelkezik. A gyakorlatban ezt az adóhatóság úgy valósította meg, hogy az adózó méltányossági kérelmének a határozata rendelkező részében helyt ad és egyúttal az adózó tartozásainak törlését méltányosság címén elrendeli. Szorosan ide tartozik, hogy a döntése indokolásában az adóhatóság azt is rögzíti a tényállási részben: az adózó a tartozásainak törlését kérte. Azonban, helyesen - a kérelem tartalma alapján - az adózó fizetési kedvezményt, az adó mérséklését, illetve annak is egy meghatározott szélső fogalmát, az adó elengedését kérte. Így az adóhatóságnak a döntésében is erről kellett volna rendelkeznie.

3.) Végül, nem a határozat rendelkező részével, hanem annak indokolásával kapcsolatos bizonytalanságot tükröz az, amikor az adóhatóság a végrehajtási eljárást megszüntető döntésében a következőképpen fogalmaz: „Az eljárás során a tartozást az adós maradéktalanul megfizette/az adóhatóság teljes egészében behajtotta, ezért a rendelkező részben foglaltak szerint döntöttem.” Ezt a mondatot olvasva nem lehet eldönteni, hogy akkor most az adós a tartozását maradéktalanul megfizette, vagy a tartozást az adóhatóság teljes egészében behajtotta, vagyis a végrehajtás megszüntetésének mi is a valódi oka.

Ezeket leszámítva, az elsőfokú adóhatóság jogszerűen járt el, az Air. 73. § (1) bekezdését alkalmazta, amikor a határozatok indoklásában a tényállást megállapította. Ennek során tekintettel volt arra, hogy a tényállás megállapítása nem azonos a történeti előzmények ismertetésével. A tényállás az ügy szempontjából jelentős tények, események összefoglalása. Az ügy történetét az elsőfokú adóhatóság - helyesen - nem írja le. (Arra egyébként is csak akkor kell utalni, ha például az ügy elévült, vagy az adózó az ügy benyújtásával elkészt.) A tényállást követően az adóhatóság rögzíti röviden, hogy mit kért az adózó, majd mérlegeli a bizonyítékokat. Ezt követően felhívja az alkalmazandó jogszabályt.

A joggyakorlat ilyenkor mindig a jogviszony speciális rendelkezéseiből indul ki és az általános szabályokhoz csak akkor nyúl, ha a speciális rendelkezések nem nyújtanak megfelelő eligazítást. Minden ellenkező megoldás a szakszerűség rovására megy. Ezért felesleges olyan szabályok idézése, amire nem terjed ki a kérelem (bevallás). Mindezen követelményeknek az elsőfokú adóhatóság indoklása megfelel. A határozatok indoklása tartalmazza azt, hogy a megállapított tényállás és felhívott jogszabály alapján milyen következtetést vont le az elsőfokú adóhatóság, hogy miért tartotta alaposnak vagy nem megalapozottnak a kérelmet.

Külön megemlítjük és jó gyakorlatnak tartjuk, hogy a fizetési kedvezménnyel, könnyítéssel kapcsolatos határozatoknál az adóhatóság alkalmazta a 3004/2020. NAV útmutatót, mint speciális szabályozást, továbbá hogy a döntések 90-95 %-a egy lap – két oldal - terjedeleminél nem több.

Összességében megállapítható volt, hogy a döntések és azok indoklása joghatás kiváltására alkalmasak voltak, jogsértés nem volt tapasztalható.

Szombathely, 2021. október 14.

főidazbeto